

บันทึก

เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับกิจการประกันภัย

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ สร.๐๒๐๓/๒๗๑๓ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙ ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายของกระทรวงพาณิชย์ เกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๒๓ และพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๒๗ ว่า อสังหาริมทรัพย์ที่บริษัทซื้อหรือมีไว้เป็นประจำ โดยฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวและได้รับโทษปรับแล้ว บริษัทจะต้องจำหน่ายหรือไม่ และหากต้องจำหน่าย จะต้องจำหน่ายภายในระยะเวลาเท่าใด ถ้าหากบริษัทไม่ปฏิบัติตามจะมีบทลงโทษอีกอย่างไรหรือไม่ และในการพิจารณาเรื่องนี้ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ได้ชี้แจงว่า ปัญหาที่กระทรวงพาณิชย์ประสงค์ขอให้พิจารณานั้น เฉพาะกรณีอสังหาริมทรัพย์ที่บริษัทซื้อหรือมีไว้เป็นประจำ โดยฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๓ (๙) แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๑๐ หรือวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๗ (๘) แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๑๐ เท่านั้น และคณะกรรมการตามมาตรา ๘๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๑๐ หรือคณะกรรมการตามมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้ทำการเปรียบเทียบให้ปรับและบริษัทได้ชำระค่าปรับแล้ว บริษัทจะต้องจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์นั้นหรือไม่ และหากต้องจำหน่าย จะต้องจำหน่ายในระยะเวลาเท่าไร หรือแม้ภายหลังจากถูกลงโทษปรับดังกล่าวแล้วบริษัทก็ยังฝ่าฝืนมีอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวอยู่ กระทรวงพาณิชย์จะดำเนินการเพื่อลงโทษบริษัทอย่างไรได้อีกหรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๓) ได้พิจารณาปัญหาเรื่องนี้แล้ว เห็นว่า ในปัญหาคำถามจะต้องจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์นั้น เมื่อได้รับโทษปรับแล้วหรือไม่นั้นบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๒๓ (๙) วรรคหนึ่ง^๑ หรือพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๒๗ (๘) วรรคหนึ่ง^๒ ไม่ได้

^๑ มาตรา ๒๓ ห้ามมิให้บริษัทกระทำการดังต่อไปนี้

๑.๑

๑.๑

(๙) ซื้อหรือมีไว้เป็นประจำซึ่งอสังหาริมทรัพย์ เว้นแต่เพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับประกอบธุรกิจหรือสำหรับใช้เพื่อสวัสดิการของพนักงานและลูกจ้างของบริษัทตามสมควรหรือเป็นการซื้ออสังหาริมทรัพย์ที่จำนองไว้กับบริษัทนั้นจากการขายทอดตลาดโดยคำสั่งของศาล

บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่ตกเป็นของบริษัทเนื่องจากการชำระหนี้การประกันเงินที่จ่ายให้กู้ยืมไปหรือเนื่องจากที่บริษัทได้ซื้ออสังหาริมทรัพย์ที่จำนองไว้กับบริษัทนั้นจากการขายทอดตลาดโดยคำสั่งของศาล จะต้องจำหน่ายภายในเก้าปีนับแต่วันที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตกเป็นของบริษัทหรือภายในกำหนดเวลากว่านั้นตามที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี ทั้งนี้ เว้นแต่รัฐมนตรีจะอนุญาตให้ใช้เป็นสถานที่สำหรับประกอบธุรกิจหรือ

บัญญัติไว้ให้จำหน่ายอสังหาริมทรัพย์นั้นเช่นเดียวกับวรรคสองของมาตรา ๒๓ (๙) ของพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๑๐ หรือ วรรคสองของมาตรา ๒๗ (๘) ของพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๑๐ บริษัทจึงไม่ต้องจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์นั้นเมื่อได้รับโทษปรับแล้ว

ส่วนในปัญหาที่บริษัทยังฝ่าฝืน คือ มือสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวอยู่ภายหลังจากถูกลงโทษปรับแล้ว กระทรวงพาณิชย์จะดำเนินการเพื่อลงโทษบริษัทอย่างไรได้อีกหรือไม่ นั้น เห็นว่า ภายหลังจากบริษัทได้ถูกลงโทษปรับแล้วและบริษัทยังคงฝ่าฝืนมือสังหาริมทรัพย์นั้นอยู่ตลอดมา ก็เป็นการสืบต่อเนื่องกับการมือสังหาริมทรัพย์นั้นซึ่งบริษัทได้ถูกลงโทษปรับไปแล้ว ไม่อาจแยกออกจากกันได้ จึงเป็นการกระทำหรือกรรมอันเดียวกันกับการกระทำหรือกรรมที่ได้ถูกลงโทษไปแล้วนั้น และพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๘๙^๓ และพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๙๘^๔ ก็ได้บัญญัติให้คดีเป็นอันเลิกกัน นอกจากนี้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๗ (๔)^๕ ก็ได้บัญญัติดีกว่า ในคดีอาญาซึ่งเปรียบเทียบได้ตามกฎหมายอื่น เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามคำเปรียบเทียบของพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว

สำหรับใช้เพื่อสวัสดิการของพนักงานและลูกจ้างของบริษัทนั้น

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ มาตรา ๒๗ ห้ามมิให้บริษัทกระทำการดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๘) ซื้อหรือมีไว้เป็นประจำซึ่งอสังหาริมทรัพย์ เว้นแต่เพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับประกอบธุรกิจหรือสำหรับใช้เพื่อสวัสดิการของพนักงานและลูกจ้างของบริษัทตามสมควรหรือเป็นการซื้ออสังหาริมทรัพย์ที่จำนองไว้กับบริษัทนั้นจากการขายทอดตลาดโดยคำสั่งของศาล

บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่ตกเป็นของบริษัทเนื่องจากการชำระหนี้ การประกันต้นเงินที่จ่ายให้กู้ยืมไปหรือเนื่องจากที่บริษัทได้ซื้ออสังหาริมทรัพย์ที่จำนองไว้กับบริษัทนั้นจากการขายทอดตลาดโดยคำสั่งของศาล จะต้องจำหน่ายภายในเก้าปีนับแต่วันที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตกเป็นของบริษัท หรือภายในกำหนดเวลากว่านั้นตามที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี ทั้งนี้ เว้นแต่รัฐมนตรีจะอนุญาตให้ใช้เป็นสถานที่สำหรับประกอบธุรกิจหรือสำหรับใช้เพื่อสวัสดิการของพนักงานและลูกจ้างของบริษัทนั้น

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ มาตรา ๘๙ หรือมาตรา ๙๘ ได้บัญญัติทำนองเดียวกันว่า ให้รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการมีจำนวนสามคน ซึ่งคนหนึ่งต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้มีอำนาจเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งมีกำหนดโทษปรับสถานเดียวหรือความผิดซึ่งเป็นความผิดลหุโทษได้เมื่อคณะกรรมการได้ทำการเปรียบเทียบคดีใด และผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามคำเปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดแล้ว ให้คดีนั้นเป็นอันเลิกกัน

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๓)

^๕ มาตรา ๓๗ คดีอาญาเลิกกันได้ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๔) ในคดีซึ่งเปรียบเทียบได้ตามกฎหมายอื่น เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามคำเปรียบเทียบของพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว

คดีอาญาเล็กน้อย และตามมาตรา ๓๘ (๑)^๖ ได้บัญญัติว่า คดีนั้นเป็นอันเสร็จเด็ดขาดเมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามที่เจ้าหน้าที่กำหนดแล้ว ดังนั้น เมื่อบริษัทได้ถูกเปรียบเทียบและชำระค่าปรับแล้ว กระทรวงพาณิชย์จะดำเนินการให้คณะกรรมการเปรียบเทียบปรับอีกตามมาตรา ๘๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๑๐ หรือมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๑๐ ย่อมไม่อาจกระทำได้เพราะคดีนั้นเป็นอันเล็กน้อยและเสร็จเด็ดขาดแล้ว และถ้าจะฟ้องศาลขอให้ลงโทษอีกจะได้หรือไม่ ในข้อนี้เห็นว่าจะฟ้องอีกไม่ได้ เพราะสิทธิที่จะฟ้องบริษัทให้ศาลลงโทษอีกย่อมระงับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๓)^๗ คือ คดีได้เล็กน้อยตามมาตรา ๓๗ (๔) แล้ว หรือแม้จะเป็นกรณีที่บริษัทได้ถูกฟ้องต่อศาลให้ลงโทษปรับแล้ว จะฟ้องบริษัทอีกก็ไม่ได้ เพราะได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องนั้นแล้ว สิทธิที่จะฟ้องคดีนั้นอีกย่อมระงับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๔)^๘

(ลงชื่อ) ส. โทตระกิตย์
(นายสมภพ โทตระกิตย์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สิงหาคม ๒๕๑๙

^๖ มาตรา ๓๘ ๖๑๖ ๖๑๖

(๑) ให้กำหนดค่าปรับซึ่งผู้ต้องหาจะพึงชำระ ถ้าผู้ต้องหาและผู้เสียหายยินยอมตามนั้น เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เจ้าหน้าที่กำหนดให้ภายในเวลาอันสมควรแต่ไม่เกินสิบห้าวันแล้ว คดีนั้นเป็นอันเสร็จเด็ดขาด

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้ว ไม่ชำระค่าปรับภายในเวลากำหนดในวรรคก่อน ให้ดำเนินคดีต่อไป

^๗ มาตรา ๓๙ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปดังต่อไปนี้

๖๑๖ ๖๑๖

(๓) เมื่อคดีเล็กน้อยตามมาตรา ๓๗

^๘ มาตรา ๓๙ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปดังต่อไปนี้

๖๑๖ ๖๑๖

(๔) เมื่อมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้อง

๖๑๖ ๖๑๖